

ONTWERP VAN DECREET TOT WIJZIGING VAN ARTIKEL 3BIS VAN DE WET VAN 20 JULI 2001 TOT BEVORDERING VAN BUURTDIENSTEN-EN BANEN**Samenvatting**

Het gebruik van dienstencheques is aan verschillende voorwaarden gebonden. Deze voorwaarden moeten niet alleen door de erkende dienstencheque-ondernemingen gerespecteerd worden maar ook door de personen die gebruik maken van de dienstencheques. In voorliggend decreet worden de mogelijkheden om over te gaan tot een uitsluiting van een gebruiker uitgebreid alsook de mogelijkheden tot terugvordering van de subsidie bij de gebruiker. De uitsluiting van de gebruiker en de terugvordering zijn mogelijk als de gebruiker tezamen met de erkende onderneming een inbreuk heeft gepleegd, als hij de dienstencheques gebruikt heeft voor fictieve of niet-toegelaten prestaties en als hij de maatregelen rond het indijken van de coronapandemie niet respecteert. De uitsluiting kan maximaal een jaar duren bij een eerste inbreuk en tot vijf jaar bij herhaling.

MEMORIE VAN TOELICHTING**I. ALGEMENE TOELICHTING****A. Situering**

1. Het stelsel van de dienstencheques wordt geregeld in de wet van 20 juli 2001 tot bevordering van buurtdiensten en -banen en in het koninklijk besluit van 12 december 2001 betreffende de dienstencheques. In deze regelgeving zijn verschillende maatregelen opgenomen die getroffen kunnen worden in het geval dat een onderneming of gebruiker van dienstencheques de reglementering niet respecteert. Voor de ondernemingen gaat het om een intrekking van de erkenning, een administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie en een terugvordering van de onrechtmatig ontvangen bedragen. Voor de gebruikers gaat het om een administratieve geldboete of een strafrechtelijke sanctie, een terugvordering van de onrechtmatig betaalde overheidsbijdrage en een mogelijke uitsluiting van het stelsel voor een jaar indien hij opzettelijk heeft deelgenomen aan een inbreuk van de onderneming.

2. In het kader van de bestrijding van de Covid-19-pandemie is er bijzondere aandacht voor de veiligheid van de huishoudhulpen aangezien de erkende ondernemingen gedurende de hele periode dat de maatregelen tegen de verspreiding van het coronavirus gelden, steeds actief zijn gebleven. De huishoudhulpen bevinden zich in een precaire positie aangezien zij zich van gezin naar gezin begeven en de gezinsleden, omwille van de bestrijdingsmaatregelen, vaker in huis zijn tijdens de dienstenchequeprestaties dan gewoonlijk. Daarom werden er verschillende maatregelen getroffen: in samenspraak met de sector werden richtlijnen gepubliceerd en de verhoging van de tegemoetkoming voor erkende ondernemingen in de periode november en december 2020 werd gekoppeld aan de veiligheidsmaatregelen opgesomd in het Ministerieel Besluit van 25 november 2020 betreffende de veiligheidsmaatregelen in de dienstencheque-sector om de verspreiding van het coronavirus te beperken. De verantwoordelijkheid van de gebruikers in de toepassing van deze maatregelen vereist de nodige handhavinginstrumenten. Deze problematiek gaf aanleiding tot een plenair parlementair debat op 2 december 2020 waarbij de minister van werk aangaf de uitsluiting van gebruikers bij inbreuken op de veiligheidsvoorschriften te onderzoeken.

B. Inhoud

Probleemstelling en omgevingsanalyse

3. Het gebruik van dienstencheques is volledig ingeburgerd geraakt. Het is een gesubsidieerd stelsel. Het is daarom belangrijk dat het gebruik aan de wettelijke voorwaarden voldoet. Om dit te garanderen is het belangrijk om niet alleen de erkende ondernemingen maar ook de gebruikers te responsabiliseren. Het zijn in de eerste plaats zij met wie de huishoudhulpen dagdagelijks in contact komen.

4. De dienstencheque-activiteiten vinden voornamelijk plaats in de woonplaats van de gebruiker. Alhoewel de werkgever steeds het gezag zal uitoefenen, is het wel de gebruiker die aanwezig is op de werkvloer en aanwijzingen geeft aan de werknemer. Het is dan ook nodig om sanctie maatregelen te voorzien voor gebruikers die misbruik maken van deze verhouding om de werknemer ertoe aan te zetten de reglementering te overtreden of een overtreding van de reglementering te doen ondergaan.

5. De gebruiker draagt ook een verantwoordelijkheid voor de veiligheid van de werknemer. Zeker in de context van de Covid-19-pandemie of van een andere mogelijke toekomstige gezondheids crisis moet de gebruiker zijn verantwoordelijkheid nemen om de bestaande veiligheidsmaatregelen na te leven. Wanneer de gebruiker deze maatregelen niet naleeft moet het mogelijk zijn om hier tegen op te treden.

Beleidsmaatregelen en doelstelling

6. Om de responsabilisering en sanctionering van de gebruikers effectiever te maken worden de mogelijkheden tot uitsluiting uit het stelsel uitgebreid. In de eerste plaats wordt de mogelijkheid tot uitsluiting uitgebreid tot alle inwoners van het Vlaamse Gewest. Het kan immers zijn dat een persoon wel geniet van de voordelen van de dienstencheques zonder dat hij hier zelf, formeel gezien, gebruiker van is. Dit kan bijvoorbeeld wanneer de persoon dienstencheques van iemand anders gebruikt heeft of gezamenlijk aansprakelijk is als lid van het gezin van de formele gebruiker.

7. De bestaande bepaling rond opzettelijke deelneming aan een inbreuk van de onderneming blijft behouden.

8. De zwaarste inbreuken worden toegevoegd als grond voor schorsing. Met name: het gebruiken van dienstencheques voor verboden activiteiten, het gebruiken van dienstencheques zonder dat er prestaties tegenover staan en het aanwenden van dienstencheques voor prestaties voor niet-gezinsleden. Het bijzonder opzet wordt niet opgenomen als voorwaarde om over te kunnen gaan tot schorsing op grond van deze inbreuken. Deze inbreuken zijn immers voldoende ernstig om zelfs ingeval van gebrek aan opzet te kunnen besluiten dat er minstens sprake is van ernstige onachtzaamheid, hetgeen rechtvaardigt dat een persoon voor een periode wordt uitgesloten van het gebruik van dienstencheques. Het is in de praktijk ook moeilijk om een opzet in hoofde van een persoon te bewijzen. De zware bewijslast staat in deze niet in verhouding tot de ernst van de inbreuk en zou er zelfs toe kunnen leiden van de mogelijkheid tot schorsing dode letter te maken.

9. Het doel van de bepaling is in de eerste plaats om fraude aan banden te leggen. Om over te gaan tot de schorsing dient men rekening te houden met de verschillende elementen die bijdragen tot het inschatten van de ernst van de inbreuk: de aard van de inbreuk, de intentie in hoofde van de gebruiker, de omvang, duurtijd of herhaling van de inbreuken of eventuele verzachtende

omstandigheden zoals bijvoorbeeld misleidende informatie die door een erkende onderneming is meegegeven. Deze elementen moeten ook expliciet worden opgenomen in de motivering van de beslissing tot schorsing.

10. Het feit dat een gebruiker niet op de hoogte was van de geldende wetgeving is op zich geen voldoende grond om aan de mogelijkheid tot sanctionering te ontsnappen. In het bijzonder voor een maatregel waarbij de gebruiker geniet van gesubsidieerde diensten moet hij zich voldoende te informeren.

..

11. Het schenden van de veiligheidsmaatregelen rond de bestrijding van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid geldt als een bijkomende grond tot schorsing. Het begrip "civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid" vindt haar grond in artikel 4, §1, 1° van het decreet over maatregelen in geval van een civiele noodsituatie met betrekking tot de volksgezondheid van 20 maart 2020. Waar deze situatie eerst in het leven werd geroepen om de bouw van noodinfrastructuur te faciliteren wordt er gekozen om hierop ook andere maatregelen die noodzakelijk kunnen zijn in dergelijke gezondheids crisis te laten aansluiten in plaats van voor alle maatregelen afzonderlijke regimes te creëren. Als deze civiele noodsituatie wordt uitgeroepen kan de Vlaamse Regering bijkomende maatregelen nemen in het kader van de volksgezondheid en veiligheid en zelfs specifieke maatregelen voor de dienstenchequesector nemen. Het is aan de Vlaamse Regering om deze maatregelen concreet in te vullen aangezien deze steeds van tijdelijke aard zijn en moeten inspelen op de evolutie van de pandemie. Deze taak hoort bij uitstek toe aan de uitvoerende macht.

12. Dezelfde wijzigingen worden ook doorgevoerd voor de mogelijkheid tot terugvordering. Waar de terugvordering voorheen alleen mogelijk was bij deelneming van een gebruiker aan een inbreuk gepleegd door de onderneming, wordt dit nu onderhevig aan dezelfde voorwaarden als de uitsluiting. De gebruiker is vaak de werkelijke ontvanger van het vermogensvoordeel en in dat geval kan een terugvordering van de subsidie bij de gebruiker een meer adequate maatregel zijn dan de terugvordering bij de erkende onderneming.

13. De duur van de mogelijke schorsing is beperkt tot maximaal 1 jaar voor een eerste overtreding en 5 jaar voor een herhaalde overtreding. De schorsing van 1 of 5 jaar is een maximumstraf en bij de bepaling van de duur van de schorsing dient men rekening te houden met dezelfde elementen als vernoemd onder 9. De verzwarende en verzachtende omstandigheden dienen steeds meegenomen te worden bij het beslissen over de hoogte van de sanctie. Zo kan een beperkte onachtzaamheid in hoofde van de gebruiker geen langdurige uitsluiting tot gevolg hebben. Bij een zware frauduleuze inbreuk is een zware strafmaat dan weer aangewezen.

Implementatie

14. De Vlaamse Regering wordt, op grond van artikel 20 van de Bijzondere Wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980, belast met de uitvoering van de bepaling. Zij zal moeten bepalen welk bestuurlijk niveau of entiteit de beslissingen neemt. Het decreet treedt in werking de tiende dag volgend op de bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

C. Totstandkomingsprocedure

12. Advies van de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen

(... nog aan te vullen...)

13. Advies van de Raad van State

(... nog aan te vullen...)

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Jan JAMBON

De Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en
Landbouw,

Hilde CREVITS